

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
GERARDA HOGANA,
predstavljeni 15. aprila 2021¹

Zadeva C-665/20 PPU

**Openbaar Ministerie
proti
X**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska))

„Predhodno odločanje – Nujni postopek predhodnega odločanja – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Evropski nalog za prijetje – Okvirni sklep Sveta 2002/584/PNZ – Predaja zahtevanih oseb odreditvenim pravosodnim organom – Člen 4, točka 5 – Razlogi za fakultativno neizvršitev – Zahtevana oseba, ki ji je bila izrečena pravnomočna sodba za ista dejanja – Načelo *ne bis in idem* – Kazen, ki je že prestana ali je ni več mogoče izvršiti“

I. Uvod

1. Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami,² kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009³ (v nadaljevanju: Okvirni sklep 2002/584).

2. Čeprav je mogoče sodno prakso Sodišča v zvezi z evropskim nalogom za prijetje opredeliti kot obsežno, se zaradi raznolikosti položajev, v katerih se ta instrument uporablja, vedno znova postavljajo nova vprašanja o obsegu pravil in načel, ki so predpogoj za njegovo uporabo. To znova ponazarja ta predlog za sprejetje predhodne odločbe.

3. Vložen je bil v okviru izvršitve – na Nizozemskem – evropskega naloga za prijetje, ki ga je 19. septembra 2019 izdalo Amtsgericht Tiergarten (okrajno sodišče v Tiergartnu, Nemčija), in sicer zaradi uvedbe kazenskega postopka zoper X zaradi izjemno nasilnih dejanj, ki naj bi jih storil v Berlinu (Nemčija), vendar mu je bilo zanje morda v celoti ali delno že sojeno pred kazenskim sodiščem v Teheranu (Iran). X je bila izrečena zaporna kazen sedmih let in šestih mesecev, vendar mu je bil v okviru ukrepa splošne amnestije, ki jo je razglasil vodja revolucije ob 40. obletnici iranske revolucije, priznan odpust kazni za zadnjih 338 dni.

¹ Jezik izvirnika: francoščina.

² UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 6, str. 34.

³ UL 2009, L 81, str. 24.

4. V teh posebnih okoliščinah je Sodišče pozvano, naj dodatno pojasni svojo sodno prakso v zvezi s poljem proste presoje pravosodnih organov, ko se pojavi razlog za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje v posebnem primeru iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584. Še ne toliko obravnavana vidika, o katerih se bo moralo prav tako izreči Sodišče, sta transnacionalna uporaba načela *ne bis in idem*, izpeljanega iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, in vpliv akta milosti na uporabo te določbe.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

5. V uvodnih izjavah 6, 10 in 12 Okvirnega sklepa 2002/584 je navedeno:

„(6) Evropski nalog za prijetje, kot ga predvideva ta okvirni sklep, je na področju kazenskega prava prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, o katerem je Evropski svet navedel, da je ‚temeljni kamen‘ pravosodnega sodelovanja.

[...]

(10) Mehanizem evropskega naloga za prijetje temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami. Njegovo izvajanje se lahko zaustavi samo v primeru resnih in nenehnih kršitev načel iz člena 6(1) [PEU] ene od držav članic, ki jih ugotovi Svet na podlagi člena 7(1) omenjene pogodbe s posledicami, navedenimi v členu 7(2) te pogodbe.

[...]

(12) Ta okvirni sklep spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava člen 6 [PEU] in jih izraža Listina o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti Poglavlje VI Listine. [...]

6. Člen 1 tega okvirnega sklepa, naslovljen „Opredelitev evropskega naloga za prijetje in obveznost njegove izvršitve“, določa:

„1. Evropski nalog za prijetje je sodna odločba, ki jo izda država članica z namenom prijetja in predaje zahtevane osebe s strani druge države članice z namenom uvesti kazenski postopek ali izvršiti kazen zapore ali ukrep, vezan na odvzem prostosti.

2. Države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa.

3. Ta okvirni sklep ne spreminja obveznosti, ki izhajajo iz spoštovanja temeljnih pravic in temeljnih pravnih načel iz člena 6 [PEU].“

7. Člen 3 Okvirnega sklepa 2002/584, naslovljen „Razlogi za obvezno neizvršitev evropskega naloga za prijetje“, določa:

„Izvršitveni pravosodni organ države članice (v nadaljevanju: ‚izvršitveni pravosodni organ‘) zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje v naslednjih primerih:

1. če za kaznivo dejanje, na katerem temelji nalog za prijetje, velja amnestija v izvršitveni državi članici, če je ta država pristojna za pregon tega dejanja po svojem kazenskem pravu;

2. če izvršitveni pravosodni organ dobi obvestilo, da je zahtevani osebi država članica izrekla pravnomočno sodbo za ista dejanja, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni ta kazen že presta[n]a [ali se prestaja] ali se po zakonodaji izvršitvene [kaznujoče] države članice ne more več obsoditi [izvršiti];
3. če oseba, ki je predmet evropskega naloga za prijetje, po zakonodaji izvršitvene države članice zaradi svoje starosti ne more biti kazensko odgovorna za dejanja, na katerih temelji ta nalog.“
8. Člen 4 Okvirnega sklepa 2002/584 se glede na svoj naslov nanaša na „razloge za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje“. Ta člen določa:

„Izvršitveni pravosodni organ lahko zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje:

[...]

5. če izvršitveni pravosodni organ dobi obvestilo, da je zahtevani osebi tretja država izrekla pravnomočno sodbo za ista dejanja, pod pogojem, da je v primeru izrečene kazni ta kazen že prestana ali se prestaja ali se po zakonodaji kaznujoče države ne more več izvršiti;

[...]“

B. Nizozemsko pravo

9. Okvirni sklep 2002/584 je bil v nizozemsko pravo prenesen z Wet tot implementatie van het kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten van de Europese Unie (zakon o izvajanju Okvirnega sklepa Sveta Evropske unije o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami) z dne 29. aprila 2004,⁴ kakor je bil spremenjen z zakonom z dne 22. februarja 2017⁵ (v nadaljevanju: OLW).

10. Na datum vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe je člen 9(1) OLW določal:

„Predaji zahtevane osebe se ne ugotovi za kaznivo dejanje, za katero:

[...]

- (d) je bila oseba s pravnomočno sodbo nizozemskega sodišča oproščena ali je bil izdan sklep o ustavitvi postopka ali pa je v zvezi z njo sodišče v drugi državi članici Evropske unije ali v tretji državi izdalo enakovredno pravnomočno sodno odločbo;
- (e) je bila s pravnomočno sodbo obsojena v primerih, v katerih:
 1. sta bila izrečena kazen ali ukrep že izvršena;
 2. izrečene kazni ali ukrepa ni več mogoče izvršiti ali ni mogoče nadaljevati z njunim izvrševanjem;
 3. je bila izdana obsodilna sodba, s katero je bila oseba spoznana za krivo, ne da bi ji bila izrečena kazen ali ukrep;

⁴ Stb. 2004, št. 195.

⁵ Stb. 2017, št. 82.

4. sta bila izrečena kazen ali ukrep že izvršena na Nizozemskem;

[...]“

11. Člen 28(2) OLW določa:

„Če rechtbank [sodišče] ugotovi, da predaje ni mogoče dovoliti, mora v svojem sklepu to predajo zavrniti.“

III. Dejansko stanje v postopku v glavni stvari

12. Amtsgericht Tiergarten (okrajno sodišče v Tiergartnu) je 19. septembra 2019 zoper X izdalo evropski nalog za prijetje zaradi predaje in uvedbe kazenskega postopka zaradi dejanj, ki naj bi jih ta storil 30. oktobra 2012 v Berlinu.

13. Tega dne naj bi X zvezal Y, ki je bila v času dejanskega stanja njegova partnerka, in Z, njeno 10-letno hčerko, ter jima grozil z nožem. Nato naj bi Y posilil in jo telesno poškodoval. Preden je zapustil hišo Y, naj bi zabarikadiral sobi, v katerih sta bili zvezani Y oziroma Z, s čimer je želel povzročiti njuno smrt.

14. Kazniva dejanja, zaradi katerih se zahteva predaja, so:

- poskus umora partnerke;
- poskus umora partnerkine hčerke, ki je bila v času dejanskega stanja mladoletna;
- posilstvo partnerke;
- huda telesna poškodba partnerke;
- protipraven odvzem prostosti partnerki;
- protipraven odvzem prostosti partnerkini mladoletni hčerki.

15. X je bil na podlagi tega evropskega naloga za prijetje pridržan na Nizozemskem in 18. marca 2020 priveden pred predložitveno sodišče. Navedenemu sodišču je naznanil, da ne soglaša s svojo predajo nemškimi pravosodnim organom, nato pa je bil priprt do odločitve v zvezi s tem. X se je v podporo ugovoru zoper svojo predajo skliceval na načelo *ne bis in idem*, pri čemer je zlasti trdil, da mu je bila že izrečena pravnomočna sodba za ista dejanja v tretji državi, in sicer Iranu.

16. Kot je ugotovilo predložitveno sodišče, je bilo X v Iranu sojeno za zgoraj navedena dejanja, razen za protipraven odvzem prostosti Y, čeprav je bilo to dejanje ob upoštevanju materialnih elementov vključeno v kvalifikacijo poskusa njenega umora. X je bil na koncu postopka v Iranu s pravnomočno kazensko sodbo obsojen za povzročitev hude telesne poškodbe Y ter poskus umora Y in Z. Po drugi strani pa je bil pravnomočno oproščen obtožb glede posilstva Y in protipravnega odvzema prostosti Z.

17. X je moral po iranskem pravu prestatati zgolj najstrožjo od zapornih kazni, ki so mu bile izrečene v tej državi za dejanja, za katera je bil pravnomočno obsojen, in sicer zaporno kazen sedmih let in šestih mesecev. Večji del te kazni je preстал. V okviru splošne amnestije, ki jo je razglasil vodja revolucije ob 40. obletnici iranske revolucije, mu je bil preostanek te kazni odpuščen.

18. X je bilo zaradi hudih telesnih poškodb, ki jih je zadal Y, še naloženo, da ji mora plačati „dijo“. Zaradi slabega premoženjskega položaja mu je bilo dovoljeno obročno plačilo, in sicer v obliki pologa v znesku 200.000.000 iranskih rialov (približno 4245 EUR) in mesečnih obrokov v višini 2 % „dije“. Potem ko sta bila plačana polog in prvi obrok, je bil X 5. maja 2019 v Iranu izpuščen na prostost. Iranski organi so 7. septembra 2020 zoper njega izdali nalog za prijetje, ker niso bili upoštevani roki plačila nadaljnjih obrokov.

19. X pred predložitvenim sodiščem trdi, da je bil zoper njega že uveden kazenski postopek v Iranu, kjer je bil že pravnomočno obsojen za ista dejanja, za katera se zahteva njegova predaja na podlagi evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan v zvezi z njim. Za del dejanj naj bi bil pravnomočno oproščen, medtem ko naj bi bil za drugi del obsojen na zaporno kazen, ki naj bi jo v celoti preстал. X poleg tega še trdi, da „dija“ ni kazen ali ukrep, ampak obveznost plačila odškodnine žrtvi.

20. X na podlagi tega meni, da bi bilo treba v skladu s členom 9(1), (d) in (e), točka 1, OLW njegovo predajo nemškim organom na podlagi evropskega naloga za prijetje, izdanega v zvezi z njim, zavrnuti. Še zlasti trdi, da člen 9(1) OLW ne določa nikakršnega razlikovanja med pravnomočno sodbo, izrečeno v državi članici, in pravnomočno sodbo, izrečeno v tretji državi. S tem naj bi nizozemski zakonodajalec uporabil možnost, ki je državam članicam priznana z Okvirnim sklepom 2002/584, in sicer, da zavrnejo predajo v primeru pravnomočne sodbe in kazni, ki je bila v celoti prestana v tretji državi. Zato naj bi morala nizozemska sodišča ravnati v skladu s tem.

21. Po drugi strani državni tožilec trdi, da izjeme, na katero se sklicuje X in se nanaša na predhodno obsodbo v Iranu, ni mogoče sprejeti. V zvezi z obsodbo, izrečeno v tretji državi, naj bi morale predložitveno sodišče kot izvršitveni pravosodni organ v skladu s členom 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 namreč zavrnuti uporabo člena 9(1)(e) OLW, nato pa presoditi, ali obsodba, izrečena v Iranu, lahko izpolni pogoje za medsebojno priznavanje v skladu z vzajemnim zaupanjem, ki izhaja iz Pogodb ali običajev. Ob upoštevanju prekinitve diplomatskih odnosov in neobstoja pravosodnega sodelovanja z Islamsko republiko Iran ter velikih razlik med pravnimi sistemi držav članic Unije in Islamske republike Iran naj takega zaupanja v iranski pravni sistem ne bi bilo. Državno tožilstvo zato meni, da obsodba, ki je bila zoper X izrečena v Iranu, ne more biti veljaven razlog za neizvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega v zvezi z njim.

22. Predložitveno sodišče je ob upoštevanju teh nasprotujočih si trditev izrazilo več dvomov o tem, kako je treba razlagati člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, in tem, kako je bil prenesen v nizozemsko pravo.

23. V zvezi s tem navaja, da so v členu 4 Okvirnega sklepa 2002/584 naštetih razlogi za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje, medtem ko OLW določa, da je treba v primeru obstoja takih razlogov izvršitev zavrnuti, pri čemer nima izvršitveni pravosodni organ v zvezi s tem nikakršnega polja proste presoje. Predložitveno sodišče se poleg tega sprašuje, ali je treba pojem „ista dejanja“, uporabljen v členu 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, razlagati enako, kot je Sodišče razlagalo člen 3, točka 2, tega okvirnega sklepa, čeprav se prvi primer nanaša na obstoj pravnomočne sodbe, izrečene v tretji državi, druga pa na pravnomočno sodbo, izrečeno v drugi državi članici. Nazadnje se predložitveno sodišče še sprašuje, ali se glede na akt milosti, kakršnega je bil X deležen v Iranu, lahko šteje, da je bila kazen, izrečena v zvezi z njim, že prestana ali da se po zakonodaji kaznujoče države ne more več izvršiti v smislu člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584.

24. Ker je odgovor na vprašanje, ali je evropski nalog za prijetje, izdan v zvezi z X, mogoče izvršiti, konec koncev odvisen od razlage člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, se je rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) odločilo prekiniti odločanje in Sodišču predložiti vprašanja za predhodno odločanje.

IV. Vprašanja za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

25. Rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu) je z odločbo z dne 7. decembra 2020, ki je na Sodišče prispela istega dne, Sodišču na podlagi člena 267 PDEU v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

- „1. Ali je treba člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ razlagati tako, da mora imeti izvršitveni pravosodni organ, če se država članica odloči, da bo to določbo prenesla v nacionalno pravo, polje proste presoje v zvezi s tem, ali je treba izvršitev ENP zavrniti ali ne?
2. Ali je treba pojem ‚ista dejanja‘ iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ razlagati enako kot isti pojem iz člena 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ, in če ni tako, kako je treba potem razlagati ta pojem v prvonavedeni določbi?
3. Ali je treba pogoj iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ, da je ‚kazen že prestana [...] ali se po zakonodaji kaznujoče države ne more več izvršiti‘, razlagati tako, da zajema položaj, v katerem je bila zahtevana oseba za ista dejanja pravnomočno obsojena na zaporno kazen, ki jo je deloma prestala v državi, v kateri je bila obsojena, za preostali del pa ji je kazen odpustil organ v tej državi, ki ni sodišče, v okviru pomilostitve, ki velja tudi za obsojence, ki so tako kot zahtevana oseba storili huda kazniva dejanja, in ki ne temelji na racionalnih premislekih kaznovalne politike?“

26. Predložitveno sodišče je predlagalo tudi uporabo nujnega postopka iz člena 107 Poslovnika Sodišča.

27. V utemeljitev tega predloga je navedlo, da se postavljena vprašanja nanašajo na razlago Okvirnega sklepa 2002/584, ki spada pod naslov V tretjega dela PDEU. K temu je še dodalo, da je X v priporu, kjer čaka na nadaljnji potek njegove predaje nemškim organom. Nujni odgovor Sodišča bo neposredno in odločilno vplival na trajanje odvzema prostosti zadevni osebi.

28. Peti senat Sodišča je 17. decembra 2020 odločil, da ugodi tej prošnji.

29. Pisna stališča so predložili državno tožilstvo, X, nizozemska in nemška vlada ter Evropska komisija. Vsi, razen nemške vlade, so ustno predstavili svoja stališča na obravnavi 3. marca 2021.

V. Analiza

A. Uvodne ugotovitve

30. Kot sem navedel v uvodu k tem sklepnim predlogom, je sodna praksa v zvezi z Okvirnim sklepom 2002/584 obsežna. Okvir, v katerem je treba razlagati njegove določbe, je zdaj znan.⁶

31. Najprej je treba tako poudariti, da pravo Unije temelji na osnovni premisi, da vsaka država članica z vsemi ostalimi državami članicami deli vrsto skupnih vrednot, na katerih temelji Unija, in priznava, da jih druge države članice delijo z njo, kot je natančneje določeno v členu 2 PEU. Prav ta premisa pomeni in utemeljuje obstoj vzajemnega zaupanja med državami članicami pri priznavanju teh vrednot in torej pri spoštovanju prava Unije, s katerim se te vrednote izvajajo.⁷

⁶ Glej v tem smislu sodbo z dne 11. marca 2020 v zadevi SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točka 42).

⁷ Glej v tem smislu sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 35), in z dne 11. marca 2020, SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točka 35).

32. Ti načeli, načelo vzajemnega zaupanja med državami članicami in načelo medsebojnega priznavanja, sta v pravu Unije še toliko pomembnejši, ker omogočata vzpostavitev in ohranjanje območja brez notranjih meja. Natančneje, z načelom vzajemnega zaupanja zlasti v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice se od vsake države članice zahteva, naj, razen v izrednih okoliščinah, šteje, da vse druge države članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom.⁸

33. V tem okviru je namen Okvirnega sklepa 2002/584 nadomestitev sistema večstranske izročitve, ki se je oblikoval na podlagi Evropske konvencije o izročitvi, podpisane 13. decembra 1957 v Parizu, s poenostavljenim in učinkovitejšim sistemom predaje obsojenih ali osumljenih oseb med pravosodnimi organi zaradi izvršitve kazni ali kazenskega pregona. Prvi konkretni ukrep izvajanja načela medsebojnega priznavanja, mehanizem evropskega naloga za prijetje, v skladu z besedilom zakonodajalca Unije nujno temelji na visoki stopnji zaupanja med državami članicami.⁹

34. Načelo medsebojnega priznavanja, ki je, kot izhaja zlasti iz uvodne izjave 6 Okvirnega sklepa 2002/584, „temeljni kamen“ pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, je posebej izraženo v členu 1(2) tega okvirnega sklepa. V tej določbi je namreč določeno pravilo, da države članice izvršijo vsak evropski nalog za prijetje na osnovi načela medsebojnega priznavanja in v skladu z določbami tega okvirnega sklepa. Izvršitveni pravosodni organi lahko torej načeloma zavrnejo izvršitev takega naloga le iz taksativno naštetih razlogov za neizvršitev, določenih v Okvirnem sklepu 2002/584. Poleg tega je lahko izvršitev evropskega naloga za prijetje pogojena le z enim od taksativno naštetih pogojev iz člena 5 tega okvirnega sklepa. Medtem ko je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, je zavrnitev izvršitve zato zasnovana kot izjema, ki jo je treba razlagati ozko.¹⁰

35. V Okvirnem sklepu 2002/584 so tako izrecno določeni razlogi za obvezno (člen 3) in za fakultativno neizvršitev (člena 4 in 4(a)) evropskega naloga za prijetje ter jamstva, ki jih mora dati odreditvena država članica v nekaterih primerih (člen 5).¹¹

36. Vendar načeli vzajemnega zaupanja in priznavanja, na katerih temelji ta okvirni sklep, nikakor ne smeta posegati v temeljne pravice, zagotovljene zadevnim osebam.¹² Iz tega logično izhaja, da je treba Okvirni sklep 2002/584 razlagati tako, da se omogoči zagotovitev skladnosti z zahtevami spoštovanja temeljnih pravic zadevnih oseb, ne da bi bila s tem ogrožena učinkovitost sistema pravosodnega sodelovanja med državami članicami, v katerem je evropski nalog za prijetje, kot ga je določil zakonodajalec Unije, eden od njegovih bistvenih elementov.¹³

B. Prvo vprašanje za predhodno odločanje

37. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da mora država članica, če se odloči, da bo to določbo prenesla v nacionalno pravo, izvršitvenemu pravosodnemu organu priznati polje proste presoje pri ugotavljanju, ali je treba iz razloga iz te določbe zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje ali ne.

8 Glej v tem smislu sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 36), in z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa) (C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, točka 35).

9 Glej uvodni izjavi 6 in 10 Okvirnega sklepa 2002/584. Glej v tem smislu tudi sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točki 39 in 40), in z dne 11. marca 2020, SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točki 37 in 38).

10 Glej v tem smislu sodbe z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 41); z dne 11. marca 2020, SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točka 39), in z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa) (C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, točka 37).

11 Sodbi z dne 25. julija 2018, Minister for Justice and Equality (Pomanjkljivosti pravosodnega sistema) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, točka 42), in z dne 11. marca 2020, SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točka 40).

12 Glej člen 1(3) Okvirnega sklepa 2002/584. Glej v tem smislu tudi sodbo z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 59).

13 Glej v tem smislu sodbo z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 63).

38. Kot je generalni pravobranilec Y. Bot že povzel v sklepnih predlogih v zadevi, v kateri je bila izdana sodba Sodišča z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503), se postavlja vprašanje, kako je treba razumeti „fakultativno“ naravo evropskega naloga za prijetje. Je ta fakultativnost namenjena državam članicam, ki se ob prenosu Okvirnega sklepa 2002/584 v svoje nacionalno pravo lahko odločijo, da razloge za fakultativno neizvršitev upoštevajo ali ne, ali pa je ta možnost dana izvršitvenemu pravosodnemu organu, ki naj bi imel diskrecijsko pravico pri odločanju, ali naj te razloge upošteva glede na okoliščine posameznega primera ali ne?¹⁴

39. V zvezi s tem je Sodišče nedvomno večkrat potrdilo svobodo držav članic, da prenesejo razloge za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje.¹⁵ Vendar se je imelo odtlej Sodišče že priložnost izreči tudi o različnih primerih, v katerih se uporabljajo razlogi za fakultativno neizvršitev naloga za prijetje. Pri tem pa je vsakič sprejelo razlago, da je treba pravosodnemu organu nujno priznati polje proste presoje.¹⁶ V obravnavani zadevi na podlagi jezikovne, sistematične in teleološke razlage člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 pridem do enake ugotovitve.

40. *Na prvem mestu* naj opozorim, da je Sodišče ob izrecnem sklicevanju na točko 30 sklepnih predlogov generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Popławski (C-579/15, EU:C:2017:116) razsodilo, da iz besedila člena 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 izhaja, da mora imeti izvršitveni pravosodni organ – če se država članica odloči, da bo to določbo prenesla v nacionalno pravo – kljub temu polje proste presoje v zvezi s tem, ali je treba ENP izvršiti ali ne.¹⁷

41. Vendar se generalni pravobranilec Y. Bot v tej točki svojih sklepnih predlogov pri analizi ni omejil na člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584. Njegova analiza se je po eni strani nanašala na naslov člena 4 tega okvirnega sklepa, po drugi strani pa na prvi odstavek tega člena, ki vsebuje en sam stavek, s katerim so brez razlikovanja uvedeni vsi različni razlogi za fakultativno neizvršitev, oštevilčeni s številkami od 1 do 7.

42. Tako je mogoče koristno opozorilo, da se pridevnik „fakultativna“ iz naslova člena 4 Okvirnega sklepa 2002/584 nanaša na „neizvršitev“ evropskega naloga za prijetje, in ne na „razloge“, s katerimi bi bila lahko utemeljena. Torej je prav zavrnitev izvršitve naloga fakultativna, v nasprotju z obveznimi zavrnitvami iz člena 3 istega okvirnega sklepa.¹⁸ Ker je torej vsaka odločitev o zavrnitvi fakultativna, bo nujno odraz namerne izbire tistega, ki jo sprejme, in torej sad njegove presoje.

43. Poleg tega, kot je generalni pravobranilec Y. Bot navedel v isti točki sklepnih predlogov, je iz člena 4, prvi odstavek, Okvirnega sklepa 2002/584 razvidno, da imajo možnost zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje neposredno nacionalni izvršitveni pravosodni organi. Medtem ko namreč člen 3, prvi odstavek, Okvirnega sklepa 2002/584 določa, da izvršitveni pravosodni organ „zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje“¹⁹ v primerih, naštetih v tej določbi, člen 4, prvi odstavek,

14 Sklepni predlogi generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Popławski (C-579/15, EU:C:2017:116, točka 26).

15 Tako je Sodišče med drugim razsodilo: „[...] če prenesejo člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 v nacionalno pravo [...]“ (sodba z dne 5. septembra 2012, Lopes Da Silva Jorge (C-42/11, EU:C:2012:517, točka 50, moj poudarek)) ali „[...] v primeru, da se država članica odloči, da bo [člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584] prenesla v nacionalno pravo [...]“ (sodba z dne 29. junija 2017, Popławski, C-579/15, EU:C:2017:503, točka 21; moj poudarek). Glej tudi sodbo z dne 13. decembra 2018, Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 33).

16 Glej v zvezi s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 zlasti sodbe z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, točka 21); z dne 13. decembra 2018, Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 33), in z dne 24. junija 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, točki 86 in 99); v zvezi s členom 4a istega sklepa glej sodbe z dne 24. maja 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, točka 50); z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 96), in z dne 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg (C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, točka 51).

17 Sodba z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, točka 21).

18 Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Popławski (C-579/15, EU:C:2017:116, točka 30).

19 Moj poudarek.

določa, da ta organ „lahko zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje“. ²⁰ Kot je Sodišče že ugotovilo, iz izbire izraza „lahko“ izhaja, da mora imeti izvršitveni pravosodni organ – če se država članica odloči, da bo to določbo prenesla v nacionalno pravo – polje proste presoje v zvezi s tem, ali je treba izvršitev evropskega naloga za prijetje zavrniti ali ne. ²¹

44. *Na drugem mestu*, to razlago člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 potrjuje sobesedilo, v katero je umeščena ta določba. V okviru svojih uvodnih ugotovitev sem namreč opozoril, da je izvršitev evropskega naloga za prijetje načelo, zavrnitev izvršitve pa izjema, ki jo je treba razlagati ozko. ²² Odobritev prenosa člena 4 Okvirnega sklepa 2002/584, ki bi izvršitvenemu pravosodnemu organu nalagal, da v primerih, naštetih v tej določbi, zavrne izvršitev evropskega naloga za prijetje, pa bi zaradi samodejnosti temu organu odvzela možnost, da upošteva okoliščine posameznega primera, na podlagi katerih bi lahko ugotovil, da pogoji za zavrnitev predaje niso izpolnjeni. S tem, da bi možnost zavrnitve spremenila v resnično obveznost, bi taka določba izjemo, ki jo pomeni zavrnitev predaje, spremenila v načelno pravilo. ²³

45. Poleg tega Sodišče v okviru sistematične razlage člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 ne more spregledati primera iz člena 3, točka 2, tega okvirnega sklepa. V teh določbah vsebovana primera sta namreč enaka, z enim samim pridržkom, in sicer, da se prvi primer nanaša na obstoj pravnomočne sodbe, izrečene v tretji državi, drugi pa na pravnomočno sodbo, izrečeno v državi članici. Kot v pisnih stališčih smiselno navaja nemška vlada, razlika med obema določbama ne bi imela več nobenega smisla, če bi se lahko države članice odločile za spremembo primera iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 v razlog za obvezno zavrnitev.

46. *Na tretjem mestu*, zdi se mi, da razlago, naklonjeno polju proste presoje pravosodnih organov, potrjuje tudi cilj, zaradi katerega je bil evropski nalog za prijetje izoblikovan. V skladu s členom 1(1) Okvirnega sklepa 2002/584 je namreč namen mehanizma evropskega naloga za prijetje omogočiti prijetje in predajo zahtevane osebe, da glede na cilj, ki mu sledi navedeni okvirni sklep, storjeno kaznivo dejanje ne ostane nekaznovano in da se ta oseba kazensko preganja ali prestaja kazen odvzema prostosti, ki ji je bila izrečena. ²⁴

47. Če bi se člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagal tako, da bi bilo državam članicam dovoljeno, da pravosodnim organom naložijo, da vedno zavrnejo izvršitev evropskega naloga za prijetje, če je zahtevani osebi tretja država že izrekla pravnomočno sodbo za ista dejanja (če je v primeru izrečene kazni ta kazen že prestana ali se prestaja ali se po zakonodaji kaznujoče države ne more več izvršiti), ne da bi imeli ti organi kakršno koli polje proste presoje, čeprav se lahko pravosodni sistemi in postopki, ki se uporabljajo v tretjih državah, precej razlikujejo od tistih, ki jih poznajo države članice, bi lahko prišlo do nevarnosti, da bo zahtevana oseba ostala nekaznovana. Take razlage zato ni mogoče šteti za skladno z Okvirnim sklepom 2002/584. ²⁵

20 Moj poudarek.

21 Glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2018, Sut (C-514/17, EU:C:2018:1016, točka 33).

22 Glej točko 34 teh sklepnih predlogov in sklicevanja v opombi 10.

23 Glej v tem smislu v zvezi s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Popławski (C-579/15, EU:C:2017:116, točka 31).

24 Glej v tem smislu sodbo z dne 11. marca 2020 v zadevi SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točka 47).

25 Glej v tem smislu v zvezi s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 sodbo z dne 29. junija 2017, Popławski (C-579/15, EU:C:2017:503, točka 23). Za potrditev in uporabo načela, da nekaznovanost zahtevane osebe ni združljiva s ciljem Okvirnega sklepa 2002/584, glej tudi sodbo z dne 24. junija 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, točki 82 in 103).

48. V tem okviru morajo imeti pristojni pravosodni organi možnost – enako kot morajo imeti izvršitveni pravosodni organi možnost, da v okviru člena 4a Okvirnega sklepa 2002/584 upoštevajo vse okoliščine, na podlagi katerih se lahko prepričajo, da predaja osebe, na katero se evropski nalog za prijetje nanaša, ne pomeni kršitve njene pravice do obrambe, saj ta določba podobno kot člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 vsebuje primer fakultativne neizvršitve –²⁶ da prav tako upoštevajo vse okoliščine, na podlagi katerih se lahko prepričajo, da zavrnitev predaje ne povzroči nekaznovanosti zahtevane osebe.

49. Tako polje proste presoje je v okviru uporabe člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 še toliko pomembnejše, ker je s to določbo načelo *ne bis in idem* razširjeno na sodbe, ki jih izrečejo sodišča tretjih držav. V nasprotju s položajem med državami članicami načel vzajemnega zaupanja in medsebojnega priznavanja na podlagi mehanizma evropskega naloga za prijetje namreč ni mogoče samodejno prenesti na tretje države.²⁷ Ta posebnost je v samem središču drugega vprašanja za predhodno odločanje in jo bom torej preučil ob tej priložnosti.

50. Ob upoštevanju navedenega menim, da iz jezikovne, sistematične in teleološke razlage člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 izhaja, da je treba ta člen razlagati tako, da če se država članica odloči, da bo to določbo prenesla v nacionalno pravo, mora izvršitvenemu pravosodnemu organu priznati polje proste presoje pri ugotavljanju, ali je treba iz razloga iz te določbe zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje ali ne.

C. Drugo vprašanje za predhodno odločanje

51. Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pojem „ista dejanja“ iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati enako kot enaki pojem, uporabljen v členu 3, točka 2, tega okvirnega sklepa. Če ni tako, se predložitveno sodišče sprašuje še o pomenu, ki bi mu ga bilo treba pripisati.

52. Uvodoma je treba ugotoviti, da v členu 4, točka 5 Okvirnega sklepa 2002/584 – enako kot v njegovem členu 3, točka 2 – v zvezi s pojmom „ista dejanja“ ni napoteno na pravo držav članic. Zaradi zahteve po enotni uporabi prava Unije tega pojma torej ni mogoče prepustiti presoji pravosodnih organov vsake države članice glede na njihovo nacionalno pravo. Gre za avtonomen pojem prava Unije.²⁸

53. V zvezi s pojmom „ista dejanja“ iz člena 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584 je Sodišče razsodilo, da ga je treba opredeliti enako kot pojem „ista dejanja“ iz člena 54 Konvencije o izvajanju schengenskega sporazuma z dne 14. junija 1985 med vladami držav Gospodarske unije Benelux, Zvezne republike Nemčije in Francoske republike o postopni odpravi kontrol na skupnih mejah,²⁹ podpisane v Schengenu (Luksemburg) 19. junija 1990 (v nadaljevanju: KISS).³⁰ Razlaga se torej tako, da se nanaša le na materialnost dejstev in zajema vse konkretne okoliščine, ki so neločljivo medsebojno povezane, ne glede na pravno opredelitev teh dejstev ali pravno zavarovani interes.³¹

²⁶ Glej v tem smislu sodbi z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 96), in z dne 17. decembra 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg (C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, točka 51). Glej prav tako v zvezi z vplivom možnosti fakultativne neizvršitve na potrebo po tem, da se pravosodnim organom prizna polje proste presoje – v tej zadevi v zvezi s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa 2002/584 – sodbo z dne 24. junija 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, točki 86 in 99).

²⁷ Glej v tem smislu sklepne predloge generalne pravobranilke J. Kokott v zadevi JR (Nalog za prijetje – Sodba, ki jo je izrekla tretja država iz EGP) (C-488/19, EU:C:2020:738, točka 34).

²⁸ Glej po analogiji v zvezi s pojmom „ista dejanja“ iz člena 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584 sodbo z dne 16. novembra 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683, točka 38).

²⁹ UL 2000, L 239, str. 19.

³⁰ Sodba z dne 23. novembra 2010 (C-261/09, EU:C:2010:683, točka 40).

³¹ Sodba z dne 23. novembra 2010 (C-261/09, EU:C:2010:683, točka 39).

54. Sodišče je to enakost pojmov utemeljilo s skupnim ciljem člena 54 KISS in člena 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584, ki je prepričati, da bi bila oseba ponovno kazensko preganjana ali bi ji bilo sojeno za ista dejanja.³² Ne vidim pa, kateri drugi cilj bi se lahko skrival za členom 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, saj je ta določba – kot je bilo že navedeno – z vseh vidikov podobna členu 3, točka 2, istega okvirnega sklepa, če je država, v kateri je bila izrečena predhodna sodba, odločala o istih dejanjih.

55. V teh okoliščinah menim, da je treba ob upoštevanju tega skupnega cilja in potrebe, ki jo je Sodišče že priznalo, da se zagotovi skladnost razlag različnih določb Okvirnega sklepa 2002/584,³³ pojem „ista dejanja“, uporabljen v členu 4, točka 5, tega okvirnega sklepa, razlagati enako, kot se razlaga ta pojem iz njegovega člena 3, točka 2.

56. Naj še dodam, da zakonodajalec Unije v Okvirnem sklepu 2002/584 sicer ni formalno omenil načela *ne bis in idem*, vendar ni nobenega dvoma o tem, da se s členom 3, točka 2, in členom 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 uresničuje prav to načelo. Menim, da to na eni strani dokazuje naslov poglavja, v katero je vključen člen 54 KISS („Uporaba načela *ne bis in idem*“) – na drugi strani pa enaka razlaga člena 50 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), s katerim je to načelo formalno določeno v Listini.³⁴

57. Torej gre še bolj kot za zagotovitev notranje skladnosti v Okvirnem sklepu 2002/584 za zagotovitev prečne skladnosti prava Unije. Ker gre za temeljno načelo prava Unije, navedeno tudi v členu 50 Listine,³⁵ ki je bilo že razloženo enako na tako različnih področjih, kot so davek na dodano vrednost (DDV),³⁶ boj proti pranju denarja³⁷ ali evropski nalog za prijetje, se njegova opredelitev ne more razlikovati glede na zadevni pravni akt in še manj znotraj enega samega akta. Tako razlikovanje bi bilo še toliko bolj nedosledno – ali celo zastarelo – glede na to, da je tudi Evropsko sodišče za človekove pravice konec koncev sprejelo razlago načela *ne bis in idem*, osredotočeno na zahtevo po istih ali v bistvu istih dejanjih.³⁸

58. Drži sicer, da je s členom 4 Protokola št. 7 k Evropski konvenciji o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisani 22. novembra 1984 v Strasbourgu, uporaba načela *ne bis in idem* po zgledu drugih mednarodnih aktov³⁹ omejena na sodbe, izrečene v eni in isti državi.⁴⁰ Prav tako člen 50 Listine določa, da nihče ne sme biti ponovno v kazenskem postopku ali kaznovan zaradi kaznivega dejanja, za katero je bil „v Uniji“ že oproščen ali obsojen. To omejeno transnacionalno uporabo načela *ne bis in idem* je mogoče v pravnem redu Unije pojasniti z načelom medsebojnega zaupanja, ki vsaki državi članici nalaga, naj, razen v izrednih okoliščinah, šteje, da vse druge države

32 Sodba z dne 23. novembra 2010 (C-261/09, EU:C:2010:683, točka 40).

33 Glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Özücelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, točka 33).

34 Glej v tem smislu sodbo z dne 20. marca 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197, točke 25, 34 in 35). Poleg tega je mogoče ugotoviti, da Sodišče v točki 35 te sodbe napotuje zlasti na točki 39 in 40 sodbe z dne 16. novembra 2010, Mantello (C-261/09, EU:C:2010:683), ki se nanašata na razlago člena 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584.

35 Sodba z dne 25. februarja 2021, Slovak Telekom (C-857/19, EU:C:2021:139, točka 39).

36 Glej na primer sodbo z dne 20. marca 2018, Menci (C-524/15, EU:C:2018:197).

37 Glej moje sklepne predloge v zadevi LG in MH (Lastno pranje denarja) (C-790/19, EU:C:2021:15, točki 50 in 51).

38 Glej v tem smislu sodbo ESČP z dne 10. februarja 2009, Zolotoukhine proti Rusiji (CE:ECHR:2009:0210)UD001493903, točke od 78 do 82), in za novejšo uporabo sodbo ESČP z dne 19. decembra 2017, Ramda proti Franciji (CE:ECHR:2017:1219)UD007847711).

39 Člen 14(7) Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, ki ga je sprejela Generalna skupščina Združenih narodov 16. decembra 1966 in je začel veljati 23. marca 1976.

40 Glej v tem smislu Rafaraci, T., *The principle of non bis in idem in the jurisprudence of the European Court of Justice*, v *Le contrôle juridictionnel dans l'espace pénal européen*, Éditions de l'Université de Bruxelles, Bruselj, 2009, str. od 93 do 110, zlasti str. 93.

članice spoštujejo pravo Unije in zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom.⁴¹ Nisem spregledal niti tega, da je Sodišče v okviru KISS poudarilo nujno povezavo med načelom *ne bis in idem*, določenim v členu 54 te konvencije, in medsebojnim zaupanjem držav članic v kazenskopravne sisteme vsake od njih.⁴²

59. Čeprav nobeno načelo mednarodnega javnega prava ne nalaga transnacionalne uporabe načela *ne bis in idem*,⁴³ pa je – kolikor vem – tudi nobeno pravilo ne prepoveduje.⁴⁴ Ugotoviti je treba, da se je zakonodajalec Unije, ker je v zvezi s sodbami, izrečenimi v tretji državi, razlog za zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje ubesedil enako kot v členu 3, točka 2, Okvirnega sklepa 2002/584, odločil za to možnost.

60. Vendar se ne sme pozabiti, da je treba člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati ob upoštevanju člena 1(3) tega okvirnega sklepa, s katerim je naloženo, da se pri izvrševanju mehanizma evropskega naloga za prijetje v celoti spoštujejo temeljne pravice in temeljna pravna načela, določena s členom 6 PEU. Transnacionalna uporaba načela *ne bis in idem* zato nikakor ne sme posegati v temeljne pravice, zagotovljene zadevnim osebam.⁴⁵

61. Iz povezane razlage teh dveh določb torej izhaja, da mora izvršitveni pravosodni organ, če mora upoštevati pravnomočno sodbo, ki jo je izreklo sodišče v tretji državi, to storiti, vendar le če je bila ta sodba izrečena v postopku, v katerem so se upoštevali zlasti standardi pravičnega sojenja, ki so skupni državam članicam in s katerimi je mogoče zagotoviti pravice vseh strank v postopku.⁴⁶

62. Dejstvo, da člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 vsebuje razlog za fakultativno zavrnitev, medtem ko je v členu 3, točka 2, tega okvirnega sklepa določen razlog za obvezno zavrnitev izvršitve, ima še dve drugi posledici, ki sta prav tako jamstvi, s katerima je mogoče omiliti neobstoj medsebojnega zaupanja do tretjih držav.

63. Po eni strani na koncu vsaka država članica izbere, ali želi prenesti člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 in načelo *ne bis in idem* razširiti na transnacionalne položaje zunaj Unije.⁴⁷ Po drugi strani – kot sem že pokazal v analizi prvega vprašanja za predhodno odločanje, ki ga je postavilo predložitveno sodišče – pa je treba konkretno uporabo izjeme iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 prepustiti presoji izvršitvenega pravosodnega organa.

64. Torej je pristojni pravosodni organ tisti, ki mora poleg presoje pravičnosti postopka, izpeljanega v tretji državi, opredeliti, ali zadevna materialna dejanja pomenijo celoto dejanj, ki so med seboj časovno, prostorsko in glede predmeta neločljivo povezana.⁴⁸

41 Glej točko 32 teh sklepnih predlogov in sklicevanja v opombi 8.

42 Glej v zvezi s tem sodbi z dne 11. februarja 2003, Gözütok in Brügge (C-187/01 in C-385/01, EU:C:2003:87, točka 33), in z dne 9. marca 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, točka 30).

43 Glej v tem smislu sodbo z dne 29. junija 2006, Showa Denko/Komisija (C-289/04 P, EU:C:2006:431, točka 58).

44 Glej v tem smislu člen 58 KISS, v skladu s katerim določbe te konvencije „ne izključujejo uporabe širših nacionalnih določb o načelu *ne bis in idem* glede sodb, izrečenih v tujini“.

45 Glej po analogiji sodbo z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točki 59 in 63).

46 V zvezi s tem se na podlagi pisnih in ustnih stališč X zdi, da kazenski postopek, ki je privedel do njegove obsodbe v Iranu, ni bil simuliran proces. Prav tako se zdi ob upoštevanju pogojev prestajanja zaporne kazni, kot jih je opisal X, kazen precej stroga. Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da je treba evropski nalog za prijetje izvršiti, bi te okoliščine nedvomno lahko upoštevala tudi nemška sodišča.

47 Glej točko 39 teh sklepnih predlogov in sklicevanja v opombi 15.

48 Glej v tem smislu sodbi z dne 9. marca 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, točka 38), in z dne 18. julija 2007, Kraaijenbrink (C-367/05, EU:C:2007:444, točka 27).

65. Pravosodni organ bo pri presoji nazadnje upošteval namen Okvirnega sklepa 2002/584, ki je, da storjeno kaznivo dejanje ne ostane nekaznovano in da se zahtevana oseba kazensko preganja ali prestane kazen odvzema prostosti, ki ji je bila izrečena.⁴⁹ Kot sem že navedel, je treba določbe Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati tako, da se sicer omogoči zagotovitev skladnosti z zahtevami spoštovanja temeljnih pravic zadevnih oseb – katerega del je načelo *ne bis in idem* – vendar ne da bi bila s tem ogrožena učinkovitost sistema pravosodnega sodelovanja med državami članicami, v katerem je evropski nalog za prijetje eden od njegovih bistvenih elementov.⁵⁰

66. Ob upoštevanju navedenih preudarkov ugotavljam, da je treba pojem „ista dejanja“ iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 razlagati enako kot ta pojem, uporabljen v členu 3, točka 2, navedenega okvirnega sklepa. Ta pojem je torej treba razlagati tako, da se nanaša le na materialnost dejstev in zajema vse konkretne okoliščine, ki so neločljivo medsebojno povezane, ne glede na pravno opredelitev teh dejstev ali pravno zavarovani interes.

D. Tretje vprašanje za predhodno odločanje

67. Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem za predhodno odločanje v bistvu sprašuje, ali je treba pogoj iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 v zvezi z izvršitvijo kazni razlagati tako, da je izpolnjen, če je bila zahtevana oseba za ista dejanja pravnomočno obsojena na zaporno kazen, katere del je bil izvršen v državi, v kateri je bila izrečena obsodba, medtem ko ji je za preostali del kazni odpustil organ v tej državi, ki ni sodišče, v okviru splošnega akta milosti, ki velja tudi za obsojence, ki so storili huda kazniva dejanja, in ki ne temelji na objektivnih premislekih kazenske politike.

68. Vprašanje pomena tega pogoja je pomembno, ker bi lahko pomenil oviro za zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje. Če namreč kazen ni bila izvršena v smislu člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, ta določba nalaga vrnitev k osnovnemu načelu, torej predaji zadevne osebe.

69. Naj uvodoma pojasnim, da bom pravni pojav milosti obravnaval v skladu z opredelitvijo predložitvenega sodišča: torej kot akt, ki ga organ, ki ni sodišče, sprejme v korist vseh oseb, obsojenih za huda kazniva dejanja, in ne temelji na objektivnih premislekih kazenske politike. Ta nevtralen in splošen način opredelitve težave se mi zdi še posebej smiseln ob upoštevanju številnih obstoječih aktov milosti⁵¹ in raznolikosti njihove opredelitve v pravnih tradicijah držav članic.⁵²

70. Po taki opredelitvi analitičnega okvira je mogoče pripomniti, da je besedilo, s katerim je opisan pogoj v zvezi z izvršitvijo, enako v členu 3, točka 2, in členu 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, pa tudi v členu 54 KISS. Sodišče pa je v zvezi z zadnjenavedenim členom pojasnilo, da je pogoj v zvezi z izvršitvijo izpolnjen, če se ugotovi, da takoj ko se je začel drugi kazenski postopek zoper isto osebo zaradi istega kaznivega dejanja, ki je pripeljalo do obsodbe v prvi državi pogodbenici, kazni, naložene v prvi državi, *po zakonodaji te države* ni več mogoče izvršiti.⁵³

49 Glej v tem smislu sodbo z dne 11. marca 2020 v zadevi SF (Evropski nalog za prijetje – Jamstvo vrnitve v izvršitveno državo) (C-314/18, EU:C:2020:191, točka 47).

50 Glej v tem smislu sodbo z dne 10. avgusta 2017, Tupikas (C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, točka 63).

51 Spontano se najprej pomisli na amnestijo in pomilostitev. Nekateri k temu dodajajo še zastaranje in pogojni odpust, vendar to niso edini mogoči ukrepi (glej v tem smislu Mathieu, B., in Verpeaux, M., „Conclusions comparatives“, v Ruiz Fabri, H., Della Morte, G., Lambert Abdelgawad, E., Martin-Chenut, K., *La clémence saisie par le droit. Amnistie, prescription et grâce en droit international et comparé*, Société de législation comparée, coll. de l'UMR de droit comparé de Paris, zvezek 14, Pariz, 2007, str. od 311 do 318).

52 Pa čeprav že samo zaradi morebitnega razlikovanja med na eni strani akti milosti v ozkem pomenu („executive clemency“) – ki naj bi bili pridržani za izvršilno oblast – in na drugi strani amnestijo – ki je zakonodajni akt (v tem smislu, v sistemih common law, Pascoe, D., in Manikis, M., „Making sense of the victim's role in clemency decision making“, *International Review of Victimology*, zvezek 26(1), 2020, str. od 3 do 28, zlasti str. 4 in 5 ter str. 8 in 9). Kot potrditev neobstoja skupne opredelitve glej tudi razprave v zvezi s pojmi „pomilostitev“, „amnestija“ in „zastaranje“, „Les institutions de clémence, regards de droit comparé“, v Ruiz Fabri, H., Della Morte, G., Lambert Abdelgawad, E., Martin-Chenut, K., *La clémence saisie par le droit. Amnistie, prescription et grâce en droit international et comparé, op. cit.*, str. od 275 do 309).

53 Sodba z dne 11. decembra 2008, Bourquain (C-297/07, EU:C:2008:708, točka 48).

71. Vendar se pri razlagi člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/54 ni mogoče zaustaviti zgolj pri tej ugotovitvi, ki temelji na besedilu člena 54 KISS, ter tako ne upoštevati sobesedila, v katero je vključena ta določba, in ciljev, ki si jih je zastavil zakonodajalec Unije. Namreč, če „je besedilo neke določbe [...] vedno izhodiščna točka in hkrati meja vsake razlage“,⁵⁴ so druge metode razlage fakultativne le, če je zadevno besedilo popolnoma jasno in enoznačno.⁵⁵ V obravnavani zadevi pa je treba ugotoviti, da besedilo zadevnega člena samo po sebi ne omogoča določitve področja uporabe pogoja v zvezi z izvršitvijo.

72. Najprej, glede sobesedila, v katero spada člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, je iz člena 3, točka 1, tega okvirnega sklepa nedvoumno razvidno, da zakonodajalec Unije ni spregledal morebitnega poseganja aktov milosti v uporabo evropskega naloga za prijetje.

73. V skladu s to določbo mora izvršitveni pravosodni organ zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje, če za kaznivo dejanje, na katerem temelji ta nalog, velja amnestija v izvršitveni državi članici, če je ta država pristojna za pregon navedenega kaznivega dejanja po svojem kazenskem pravu. Vendar se je zakonodajalec Unije pri tej predpostavki omejil na amnestijo, ki velja v izvršitveni državi članici, in jo je predvidel zgolj kot razlog za obvezno neizvršitev. Člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 torej ni mogoče razlagati tako, da dovoljuje upoštevanje splošnega ukrepa milosti, saj iz ustaljene sodne prakse Sodišča izhaja, da so v Okvirnem sklepu 2002/584 razlogi za neizvršitev evropskega naloga za prijetje navedeni taksativno,⁵⁶ zavrnitev izvršitve pa je zasnovana kot izjema in jo je treba razlagati ozko.⁵⁷

74. Dalje, če se upoštevajo cilji, ki si jih je zastavil zakonodajalec Unije, je mogoče opozoriti, da je mehanizem evropskega naloga za prijetje prvo udejanjenje načela medsebojnega priznavanja na področju kazenskega prava. Namen Okvirnega sklepa 2002/584 je tako nadomestiti predhodni sistem večstranske izročitve s poenostavljenim in učinkovitejšim sistemom predaje med pravosodnimi organi.⁵⁸ Gre torej za „popravnostenje“ izročitve: medtem ko je izročitev akt suverenosti, je evropski nalog za prijetje pravosodni akt.⁵⁹

75. Zato je bil z Okvirnim sklepom 2002/584 uveden mehanizem sodelovanja med pravosodnimi organi držav članic,⁶⁰ pri čemer je treba te organe v okviru tega okvirnega sklepa razlagati kot organe, ki – neodvisno –⁶¹ sodelujejo pri izvajanju kazenske sodne oblasti.⁶²

76. Akt milosti, kot ga je opredelilo predložitveno sodišče, pa po eni strani sprejme organ, ki ni sodišče, po drugi strani pa nikakor ni vključen v katerega od vidikov kazenske politike. Torej bi bilo upoštevanje takega ukrepa pri uporabi člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584 v nasprotju s filozofijo sistema, v katerem je evropski nalog za prijetje instrument kazenskega sodstva in v skladu s katerim so pravosodni organi držav članic postavljeni v samo središče delovanja tega sistema.

54 Sklepni predlogi generalne pravobranilke V. Trstenjak v zadevi Agrana Zucker (C-33/08, EU:C:2009:99, točka 37).

55 Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Watheleta v zadevi Francija/Parlament (Izvajanje proračunske pristojnosti) (C-73/17, EU:C:2018:386, točka 25).

56 Glej v tem smislu sodbe, navedene v opombi 11 teh sklepnih predlogov.

57 Glej v tem smislu sodbe, navedene v opombi 10 teh sklepnih predlogov.

58 Glej točko 33 teh sklepnih predlogov.

59 Glej v tem smislu Jegouzo, I., „Le mandat d'arrêt européen, acte de naissance de l'Europe judiciaire pénale“, v Cartier, M.-E., *Le mandat d'arrêt européen*, Bruylant, Bruselj, 2005, str. od 33 do 45, zlasti str. 42; Bot, S., *Le mandat d'arrêt européen*, Larcier, št. 215, Bruselj, 2009.

60 Glej v tem smislu sodbo z dne 24. junija 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, točka 96).

61 Glej v tem smislu sodbo z dne 17. decembra 2020, Openbaar Ministerie (Neodvisnost odreditvenega pravosodnega organa) (C-354/20 PPU in C-412/20 PPU, EU:C:2020:1033, točka 38).

62 Glej v tem smislu sodbo z dne 10. novembra 2016, Özçelik (C-453/16 PPU, EU:C:2016:860, točka 32).

77. Poleg tega taka razlaga ne bi bila združljiva tudi z načelom *ne bis in idem*, saj to načelo temelji na logiki medsebojnega zaupanja, to pa lahko deluje le na področju uporabe zakonov pravosodnih organov.⁶³ Pravosodni organi so namreč v najboljšem položaju za to, da po konkretni in posamični analizi uskladijo temeljne pravice zadevnih oseb in učinkovitost sistema pravosodnega sodelovanja med državami članicami.

78. Ob upoštevanju navedenih preudarkov torej menim, da je treba pogoj v zvezi z izvršitvijo, naložen s členom 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, razlagati tako, da ne vključuje odpusta kazni, ki ga je priznal organ v tretji državi, ki ni sodišče, ki je izreklo pravnomočno obsodilno sodbo, v okviru splošnega akta milosti, ki velja tudi za obsojence, ki so storili huda kazniva dejanja, in ki ne temelji na objektivnih premislekih kazenske politike.

VI. Predlog

79. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je postavilo rechtbank Amsterdam (sodišče v Amsterdamu, Nizozemska), odgovori:

1. Člen 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299/PNZ z dne 26. februarja 2009, je treba razlagati tako, da če se država članica odloči, da bo to določbo prenesla v nacionalno pravo, mora izvršitvenemu pravosodnemu organu priznati polje proste presoje pri ugotavljanju, ali je treba iz razloga iz te določbe zavrniti izvršitev evropskega naloga za prijetje ali ne.
2. Pojem „ista dejanja“ iz člena 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299, je treba razlagati enako kot ta pojem, uporabljen v členu 3, točka 2, istega okvirnega sklepa. Ta pojem se nanaša le na materialnost dejstev. Zajema vse konkretne okoliščine, ki so neločljivo medsebojno povezane, ne glede na pravno opredelitev teh dejstev ali pravno zavarovani interes.
3. Pogoj v zvezi z izvršitvijo, naložen s členom 4, točka 5, Okvirnega sklepa 2002/584, kakor je bil spremenjen z Okvirnim sklepom Sveta 2009/299, je treba razlagati tako, da ne vključuje odpusta kazni, ki ga je priznal organ v tretji državi, ki ni sodišče, ki je izreklo pravnomočno obsodilno sodbo, v okviru splošnega akta milosti, ki velja tudi za obsojence, ki so storili huda kazniva dejanja, in ki ne temelji na objektivnih premislekih kazenske politike.

⁶³ Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca D. Ruiz-Jaraboja v zadevi Bourquain (C-297/07, EU:C:2008:206, točka 83).